

Oppilaanohjaus

Aineen kuvaus

Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaan kasvua ja kehitystä. Tavoitteena on, että oppilaan opiskeluvalmiudet kehittyvät ja hän saa elämänsuunnittelun kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaan itsetuntemuksen ja päätöksentekotaitojen kehittymistä. Ohjauksen tuella oppilas tekee omiin kykyihinsä ja kiinnostuksiinsa perustuvia opiskelua, koulutusta, arkielämää ja elämänuraa koskevia ratkaisuja. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on edistää koulutyön tuloksellisuutta, lisätä hyvinvointia koulussa sekä ehkäistä syrjäytymistä. Sen avulla edistetään myös koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa.

Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaan kokonaisvaltaista koulunkäyntiä perusopetuksen aikana ja siirtymävaiheissa. Erityistä huomiota kiinnitetään oppilaan siirtyessä vuosiluokille 7-9. Perusasteelta toisen asteen oppilaitoksiin siirtymistä tuetaan yhteistyöllä, joka ylittää kouluasteiden ja oppilaitosten väliset rajat.

Yhteisistä aihekokonaisuuksista oppilaanohjaukseen kytkeytyy kiinteästi *ihmisenä kasvaminen, osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys, viestintä- ja mediataito sekä kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys*, jotka ovat luonnostaan ohjauksen sisältöalueita. *Turvallisuus ja liikennekäyttäytyminen* -aihekokonaisuudesta ohjaukseen liittyy erityisesti väkivallan ja kiusaamisen ehkäiseminen.

Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta -aihekokonaisuudessa arvioidaan erityisesti omaa kulutusta ja arkikäytäntöjä.

Tavoitteet

Oppilas

- oppii itsenäisyyteen, vastuullisuuteen ja itsetuntemukseen
- oppii yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja
- oppii kehittämään oppimisvalmiuksiaan ja tunnistamaan oppimisvaikeuksiaan sekä etsimään apua ongelmatilanteissa
- oppii tuntemaan erilaisia oppimistyyplejä
- oppii kehittämään opiskelutaitojaan ja oman toiminnan arviointitaitojaan
- saa tukea ja ohjausta siirtyessään koulutuksen eri siirtymävaiheissa perusopetuksen sisällä ja perusopetuksen päättövaiheessa
- oppii etsimään tietoja ja hankkimaan taitoja opiskelua, tulevaisuutta sekä elämää koskevia suunnitelmia ja valintoja varten käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologian tarjoamia mahdollisuuksia
- oppii kehittämään päätöksentekotaitojaan sekä toteuttamaan ja arvioimaan tulevaisuuden suunnitelmiaan myös muuttuvissa olosuhteissa osana elinikäistä oppimista
- saa tukea ja ohjausta ammatillisessa suuntautumisessa, myös sukupuolirajat ylittävissä oppiaine-, koulutus- ja ammatinvalinnoissa
- oppii hankkimaan tietoja yhteiskunnasta, työelämästä ja yrittäjyydestä sekä kasvamaan monikulttuurisuuteen ja kansainvälisyyteen

Luokat 1-9

Oppilaanohjaus vuosiluokilla 1-2

Oppilaanohjauksen tavoitteena vuosiluokilla 1-2 on edistää oppilaan opiskeluvalmiuksien kehittymistä ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä osaltaan estää oppimisvaikeuksien syntymistä. Oppilasta ohjataan suhtautumaan vastuullisesti koulutyöhön. Ohjauksen avulla oppilas tutustuu erilaisiin työtapoihin ja oppii hankkimaan tietoa erilaisista tietolähteistä. Oppilas saa henkilökohtaista ohjausta opiskelunsa ja valintojensa tueksi sekä erilaisissa arkielämän kysymyksissä.

Oppilaanohjaus on osa vuosiluokkien 1-2 eri aineiden opetusta ja koulun muuta toimintaa. Oppilaanohjauksesta perusasteen vuosiluokilla 1-2 vastaa luokanopettaja. Erityisen tuen tarpeessa olevien oppilaiden ohjauksesta vuosiluokilla 1-2 vastaa myös erityisopettaja.

Oppilaanohjaus vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokkien 3-6 aikana oppilaanohjauksen tehtävänä on ohjata oppilasta itsenäistymiseen ja vastuullisuuteen koulutyössä. Oppilasta ohjataan kehittämään tiedonhankinnan valmiuksia ja käyttämään monipuolisia työtapoja. Oppilasta ohjataan myös yhteistoiminnallisuuteen ja toisten ihmisten huomioon ottamiseen. Vuosiluokkien 3-6 aikana aloitetaan tutustuminen työelämään ja ammatteihin.

Oppilaanohjausta toteutetaan vuosiluokkien 3-6 aikana pääasiassa eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Oppilaat saavat myös henkilökohtaista ohjausta opiskelunsa, valintojensa ja erilaisten arkielämän kysymysten tueksi.

Ohjauksesta vastaa vuosiluokilla 3-6 luokanopettaja. Erityisen tuen tarpeessa olevien oppilaiden ohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä erityisopettajan kanssa. Oppilaanohjaajan rooli korostuu ohjauksessa kuudennella vuosiluokalla oppilaan yläkouluun siirtymisen lähestyessä.

Oppilaanohjaus vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7-9 oppilaanohjaus tarjoaa oppilaalle kokonaisuuden, joka muodostuu luokkamuotoisesta ohjauksesta, pienryhmäohjauksesta ja henkilökohtaisesta ohjauksesta sekä työelämään tutustumisesta.

Luokkamuotoisen ohjauksen tavoitteena on, että oppilas muodostaa kokonaiskäsityksen opiskelumahdollisuuksista ja koulun toimintatavoista. Oppilasta ohjataan tunnistamaan hänelle sopivia opiskelustrategioita, käyttämään erilaisia tiedonhankintakanavia sekä arvioimaan opiskelutaitojaan. Oppilasta ohjataan myös hankkimaan perustietoa työelämästä ja eri ammattialoista. Tavoitteena on myös, että oppilas tuntee Suomen koulutusjärjestelmän pääpiirteet ja oppii etsimään tietoa jatko-opintomahdollisuuksista.

Henkilökohtaisessa ohjauksessa keskustellaan oppilaan opintoihin, koulutus- ja ammatinvalintaan sekä elämäntilanteeseen liittyvistä kysymyksistä. Oppilas saa ohjausta ja tukea ammatillisessa suuntautumisessaan. Perusopetuksen päättövaiheessa oppilasta ohjataan ja tuetaan jatko-opiskeluvalinnoissa sekä ohjataan käyttämään opetus- ja työhallinnon sekä muita yhteiskunnan tarjoamia ohjaus-, neuvonta- ja tietopalveluita.

Pienryhmäohjauksen tavoitteena on, että oppilas oppii ryhmässä käsittelemään kaikille ryhmään osallistuville yhteisiä jaettavissa olevia ohjauksellisia kysymyksiä. Ryhmäohjauksessa oppilaat saavat tilaa ja aikaa selvittää ja pohtia elämäntilanteisiinsa ja tulevaisuuteensa liittyviä kysymyksiä sekä ryhmän että

ohjaajan toimiessa ohjauksen voimavaroina. Ryhmäohjauksen peruselementteinä ovat yhteiset tavoitteet ja kiinnostuksenkohteet, säännöt, ryhmään kuulumisen ja jakamisen kokemus sekä ryhmän vuorovaikutteisuus.

Työelämään tutustumisen (TET) -jaksoja järjestetään oppilaan koulutus- ja ammatinvalintojen perustaksi ja työn arvostuksen lisäämiseksi. TET:n aikana oppilas hankkii omakohtaisia kokemuksia työelämästä ja ammasteista aidoissa työympäristöissä. Hankittuja kokemuksia ja tietoja käsitellään eri oppiaineiden yhteydessä.

Työelämään tutustuminen vuosiluokilla 7-9 järjestetään siten, että seitsemännellä luokalla oppilaat ovat tutustumassa työelämään 2 päivää. Kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla työelämään tutustumisjakson pituus on viisi päivää. Oppilaita opastetaan työelämän pelisääntöihin, erityisesti painotetaan oikeaa asennetta työhön, hyvää käytöstä, täsmällisyyttä ja rehellisyyttä. TET:n järjestämisessä pyritään siihen, että 9. luokkien TET on syyslukukaudella, 8. ja 7. luokkien TET on kevätlukukaudella.

Työ- ja elinkeinoelämän sekä koulun välisen yhteistyön tavoitteena on, että oppilas hankkii tietoa ammattialoista, ammasteista ja työelämästä sekä saa virikkeitä yrittäjyydestä. Tämän yhteistyön keskeisen osan muodostavat työelämän edustajien vierailut koulussa, työpaikkakäynnit, projektityöt, eri alojen tiedotusmateriaalien käyttö sekä työelämään tutustuminen.

Oppilaanohjauksesta vastuu vuosiluokilla 7-9 on oppilaanohjaajalla ja hän toimii yhteistyössä rehtorien, luokanohjaajien, aineenopettajien, erityisopettajan, koulupsykologin ja terveydenhoitajan kanssa. Yhteydet oppilaiden vanhempiin, koulun ulkopuolisiin asiantuntijatahoihin, toisen asteen oppilaitoksiin sekä työelämän edustajiin ovat myös tärkeitä.

Oppilaanohjauksen luokkatuntien / pienryhmäohjauksen keskeiset sisällöt vuosiluokilla 7-9

7. LUOKKA

- koulu tutuksi
- koulu yhteisössä toimiminen
- perusopetuksen rakenne
- oppilaan arviointi
- valinnaisuus
- työelämään tutustuminen
- opiskelun taidot
- vuorovaikutustaidot
- itsetuntemus
- oman elämän suunnittelu
- ihmisenä kasvaminen

8. LUOKKA

- tulevaisuuden suunnittelu- ja
- päätöksentekotaidot
- elinkeinorakenne
- ammattialat ja yrittäjyys
- työelämätietous
- koulutusalat
- opiskelun taidot
- vuorovaikutustaidot
- itsetuntemus
- oman elämän suunnittelu
- ihmisenä kasvaminen
- työelämään tutustuminen

9. LUOKKA

- Suomen koulutusjärjestelmä
- jatko-opintomahdollisuudet
- yhteishaku
- hakeutuminen jatko-opintoihin

- kansainvälisyys ja opiskelu ulkomailla
- ohjaus-, tiedotus ja neuvontapalvelut
- tasa-arvo yhteiskunnassa ja työelämässä
- työelämään tutustuminen
- opiskelun taidot
- vuorovaikutustaidot
- itsetuntemus
- oman elämän suunnittelu
- ihmisenä kasvaminen